RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ASIANTUNTIJALAUSUNTO
HE 43/2024

Pvm/Datum/Date	Dnro/Dnr/DNo
17.5.2024	3033/00.00.01.00.02/2024

Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Hallituksen esitys HE 43/2024 vp eduskunnalle laeiksi kasvinsuojeluaineista annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Ruokavirasto on vastaanottanut eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan kutsun asiantuntijan kuulemisesta valiokunnassa. Ruokavirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi viitteessä mainitussa asiassa ja toteaa kohteliaimmin seuraavaa:

Yleisesti Ruokaviraston tehtävistä

Kasvinsuojeluaineista annetun lain perusteella Ruokavirasto vastaa kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvien vaatimusten valvonnan järjestämisestä ja toimeenpanosta. Tehtävä siirtyi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta Ruokavirastolle vuonna 2019. Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan suorittavat ELY-keskukset. Kasvinsuojeluainelakiin esitetyt muutokset lisäävät Ruokaviraston tehtäviä aikaisempaan nähden. Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan toimeenpano on tehty Ruokavirastossa hyvin pienillä resursseilla.

Lakiin esitetään lisättäväksi uutena pakkokeinona hallinnollinen seuraamusmaksu. Seuraamusmaksu on kasvinsuojeluainelainsäädäntöön liittyvä uusi hallinnollinen seuraamusmaksu eikä sellaista ole ollut kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa käytössä aikaisemmin. Seuraamusmaksun toimeenpanosta aiheutuvia resurssi- ja kustannusvaikutuksia ei ole otettu huomioon viranomaisiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa.

Kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa ei ole käytössä tietojärjestelmää. Ruokaviraston näkemyksen mukaan seuraamusjärjestelmän käyttöön ottaminen edellyttäisi kasvinsuojeluaineiden valvonnassa tietojärjestelmän käyttöönottamista. Koska on kyse uudesta toiminnasta, Ruokavirasto on esittänyt seuraamusmaksun täytäntöönpanoon riittävää siirtymäaikaa vuoden 2025 loppuun asti, jotta tarvittavat tietojärjestelmämuutokset ehditään tekemään. Lisäksi Ruokavirastolle ei ole osoitettu määrärahaa tietojärjestelmämuutosten tekemiseksi. Seuraamusjärjestelmän käyttöön ottaminen lisää myös resurssitarvetta seuraamusmaksun toimeenpanon ja ohjeistuksen osalta.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

ASIANTUNTIJALAUSUNTO
HE 43/2024

Pvm/Datum/Date	Dnro/Dnr/DNo
17.5.2024	3033/00.00.01.00.02/2024

Pykäläkohtaisia huomioita

Ruokavirasto on 10.7.2023 antamassaan lausunnossa esittänyt tiettyjä huomioita nyt käsillä olevasta lakimuutoksesta ja haluaa vielä uudelleen nostaa esille näistä tärkeimmät:

Lakiesityksen mukaan Ruokaviraston tehtävät lisääntyisivät aiempaan nähden. Uusia tehtäviä ei kuitenkaan ole huomioitu Ruokavirastolle annetuissa resursseissa. Kohdassa *4.2.2 Vaikutukset viranomaisiin* on otettu huomioon vain Tukesiin ja Tulliin kohdistuvat vaikutukset. Kohdassa pitäisi huomioida myös vaikutukset Ruokavirastoon. Esimerkiksi seuraamusmaksun toimeenpano vaatii Ruokavirastolta lisäresursseja nykyiseen verrattuna.

Pykälässä 24 a säädettäisiin, että Ruokavirasto suunnittelee, ohjaa ja kehittää toimialallaan valtakunnallisesti kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa. Pykälän 1 momentin perusteluissa ei kuitenkaan ole selkeästi kerrottu mitä kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnan kehittäminen toimialallaan tarkoittaa. Nykyisin voimassa olevan pykälän nojalla Ruokaviraston tehtäviin ei kuulu valvonnan kehittäminen. Tältä osin perusteluita olisi tarkennettava.

Pykälässä 40 a säädettäisiin kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksusta. Seuraamusmaksu on kasvisuojeluainelainsäädäntöön liittyvä uusi hallinnollinen seuraamusmaksu eikä sellaista ole ollut esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden käytön valvonnassa käytössä aikaisemmin. Koska on kyse uudesta toiminnasta, Ruokavirasto esittää seuraamusmaksun täytäntöönpanoon riittävää siirtymäaikaa vuoden 2025 loppuun asti, jotta tarvittavat tietojärjestelmämuutokset ehditään tekemään. Tällä hetkellä kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa varten ei ole tietojärjestelmää. Lisäksi Ruokavirastolle ei ole osoitettu määrärahaa tietojärjestelmämuutosten tekemiseksi.

Ruokavirasto ehdottaa pykälään 42, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle säädettäisiin mahdollisuus tehdä itsenäisesti rikosilmoitus havaitsemistaan kasvinsuojeluainerikkomuksista sen sijasta, että Ruokavirasto tekee rikosilmoituksen sen puolesta. Kasvinsuojeluaineiden käytön valvontaa tekevät käytännössä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja niillä on usein parempi tuntemus yksittäisestä valvontatapauksesta kuin Ruokavirastolla. Menettelyn suoraviivaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi olisi perusteltua, että rikosilmoitus tehdään suoraan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7